

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Martia. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserții a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiin, strada Măcelarilor 34
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranțate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil. rândul cu litere garmonde

Nr. 7129 Plen.

Concurs.

La institutul arhiepiscopal pedagog-teologic din Sibiu a devenit vacant un post de profesor. În scopul îndeplinirii acelui se publică prin a cesta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în ziariul „Telegraful Român”.

Concurenții vor avea să subșterne la consistoriul arhiepiscopal concursele instruite cu documentele următoare:

- a) carte de botez;
- b) testimoniu de maturitate;
- c) absolvitoriu teologic de la vre-un institut teologic din patria noastră;
- d) testimoniu de cunoscere profesională în sensul statutului organic §. 122 p. 10 și al regulamentului pentru examinarea candidaților de profesori la institutul pedagog-teologic din arhiepiscopia Transilvaniei, votat de sinodul arhiepiscopal din 1875.

Emolumentele impreunate cu acest post de profesor sunt cele normate în regulamentul seminarial § 3 p. 6 și § 4 p. 7, a nume: în primii trei ani de probă salariu 1600 corone și bani de curțir 300 corone, iar după definitivare salariul întreg normal.

Cerările intrate după espirarea terminului indicat, nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 7 Iulie 1903.

Consistoriul arhiepiscopal.

Congresul corpului didactic primar din România.

Marți, Mercuri și Joi din săptămâna trecută, învățătorii școlelor primare (normale și poporale) au fost întruniti în al patrulea congres didactic în București.

Cred că fac bun serviciu învățătorilor și amicilor școlelor noastre, dând pe baza celor publicate în ziarele din România un raport amănuntit despre decursul acestui congres. O fac acăsta cu atât mai vîrtoș, că materia discutată în acest congres e de o însemnatate didactică-metodică principală.

Două teme au fost puse spre desbatere la ordinea zilei: 1. „Gramatica limbii române în școală primară” și 2. „Noul orar al școlelor primare”.

Deschiderii congresului i-a premergat ocazia „Invocării duhului sfânt” la metropolie. În urmă membrii intrându-se la Ateneu, presidentul societății corpului didactic, în prezența ministrului instrucției publice, Spiru Haret, prin un admirabil discurs declară congresul deschis. Dacă spică avântul dobândit în țără de învățămîntul primar. Constată însă că o parte din materialele predate în școlele primare, neavând aplicare în viață practică, se pierd în vînt. De aceea factorii conducători ai învățămîntului primar caută necontenit a introduce îndreptări, în sensul, ca copiii să dobândească o instrucție căt se poate de solidă.

Acestei împrejurări au să se atribue măsurile ministrului luate în anul trecut, de a se introduce noțiuni noi în programul școlelor primare cu ten-

dință de a îndruma generaționile viitoare spre industrie și comerț.

Învățămîntul primar trebuie să aibă un caracter, că se poate de practic, pentru ca copiii, devenind cetățeni, să aibă la îndemâna lor cunoștințele necesare pentru totă imprejurările vieții.

Școala în timpul de față are o chiamare mai înaltă de căt în timpurile trecute; ea trebuie să fie totul, să dea copiilor nu numai știința de carte, ci și educația.

Ministrul Haret luând cuvîntul, arată că lipsa de sistem și continuitate în învățămînt, constatătă până acum în primul loc, crede a se atribui împrejurării, că legăturile între membrii corpului didactic erau foarte slabe. El erau lipsiți de ori-ce cohesiune între dinșii, urmarea cărui lucru a fost, că din sinul unui astfel de corp didactic nu putea să ieșă o idee, o directivă. Adunați învățătorii într-un singur mănușchiu — congres — au adus servicii reale învățămîntului. De acum înainte se poate aștepta, ca cele mai înalte idei, adevăratele reforme școlare, să pornescă din sinul corpului didactic.

Chiamașarea școlei e de a pregăti omeni buni, morali și folositori. Spre a satisface acestei chiamașă învățătorii vor întâmpina multe greutăți. Păsind însă cu curaj și cu stăruință, fară a ne opri înaintea greutăților, vom ajunge la ținta dorită, iar meritul corpului didactic va fi cu atât mai mare, cu căt greutățile de învins vor fi mai mari.

După ce se decide să se depună către o cunună pe monumentele mariilor patrioți I. C. Brătianu și C. A. Rosetti, precum și să se trimită o telegramă de omagiu Regelui, ședința primă se ridică.

In a doua ședință, ținută Mercuri, s'a pus apoi la ordinea zilei prima temă, „Gramatica limbii române în școală primară”, discutată din următoarele puncte de vedere: 1. Cunoștințele gramaticale sunt necesare învățămîntului limbii maternice în școală primară? 2. Cuantul acestor cunoștințe care se fie? 3. Cu noștințele gramaticale să se predă pe baza cărților de lectură, ori dintr-un manual de gramatică?

La discuție au luat parte cei mai valorosi membri ai corpului didactic, cunoscuți ca autorități în chestii metodice-didactice. Sirul lor e lung, fiind unii pro, alții contra, dar argumentele ambelor partide au fost ponderoase. Si după ce au vorbit la obiect 10 membri, congresul a instituit o comisiune, care să studieze mai departe chestia menținerei sau excluderii gramaticei din școlele primare, și apoi să prezinte în o ședință viitoare propunere în merit.

Din lungul sir al vorbirilor ținute estestrapă următoarele: Dl Ciocârlia, autor al mai multor valoroase cărți didactice, spune că este pentru predarea studiului gramaticei, însă în mod *rațional*. Cunoștințele gramaticale să începă să se predă elevilor în cl. III și IV, însă dintr-o carte de ceteră, iar nu dintr-o carte specială de gramatică. Amintesc aici, spre lămurire, că în România există sistemul de 5 clase.

Trebue să învățăm — a zis dl Ciocârlia — mai întâi să vorbim și să scriem limba, și apoi să ne ocupăm cu gramatica ei. Actualul program de în-

vățămînt — planul de învățămînt — recunoște acest principiu și are punctul de plecare potrivit cu mersul natural al lucrurilor, dar îl părăsește prea de vreme și răsturnă principiul pus, dând totă importanță gramaticei și lăsând în părăsire vorbirea și scrierea limbii. Acest lucru pornește chiar din clasa a II. Mintea copiilor este torturată cu cunoșterea părților de vorbire, cu declinarea și conjugarea lor și cu părțile propoziției și ale fraselor. Predarea acestor cunoștințe durează trei ani (la noi cinci) fără nici un rezultat practic, căci copiii absolviază școala fără să stie scrie și cum să se scrie românește.

„Să învățăm să scriem și să ceteam bine limba română și apoi să ne dedăm la comparații și abstracții pentru afilarea regulelor gramaticale.”

Un alt valoros membru, dl Costescu, vorbește despre inutilitatea gramaticei în școlele primare.

„Metoda cea mai bună — zice dsa — este aceea care consultă mersul pe care l-a urmat civilizația. Aplicând acest principiu la materialul de gramatică, trebuie să constatăm, că gramatica e o reunire de legi ale limbii, este știința filosofică a ei. Cei care au studiat mersul omenimii au ajuns la convingerea, că omenii n-au început cu știința. Lumea a gândit întâi și apoi a format cuvinte, le-a deprins în vorbire, a scris poeme, a făurit discursuri, și în urmă să a apucat să facă gramatică.

Este deci nefiresc, să amețim copiii cu abstracții gramaticale, cu știință, înainte de a poseda limba. A pretinde, că micul școlar să poată pătrunde gramatica înainte de a cunoște limba, și a pretinde, că putem să învățăm pe copil călăritul înainte de a pute să umble”. E contra gramaticei în școlele primare. Acest studiu ar trebui înlocuit cu exerciții de ceteră, scriere și analiză logică.

Pentru menținerea studiului gramatică așa ca până acum au vorbit 2 membri, basându-se pe argumentul, că fără gramatică elevii ar întâmpina mari dificultăți mai cu séma în ce privește ortografia.

Comisiunea însărcinată cu mai deosebită studiere a acestei chestii a făcut congresului în ședință următoare proiect de hotărîre în cauză, care să și aprobat. A zis așa:

1. „Gramatica limbii române să se predă în școlele primare numai în clasele III. și IV. urbane (orășenești), III. IV și V rurale (sătești), pe baza cărților de lectură aflate în carte de ceteră sau într-un text anume întocmit pentru învățămîntul limbii.

2. Cuantul acestor cunoștințe să fie redus la cunoșterea părților de cuvînt, variabile în o singură grupă, fără specificare, la cunoșterea propozițiilor simple, dezvoltate, și fraselor.

3. În clasa I. și II. a se vor face numai exerciții sistematice, de odată cu scrierea și ceteră, pentru pregătirea studiului gramaticei din clasele superioare.

In ședința a III-a ținută Joi s'a pus la ordinea zilei discuția asupra temei a două: „Noul orar al școlelor primare”.

Discuția asupra acestui obiect încă a fost foarte interesantă, și fiind ea pentru noi de actualitate, deorece o asemenea

temă a fost pusă spre discuție și în conferențele noastre anuale din est-an, promit a o descrie la timpul său în un articol special, în care voi face tot odată cunoscut vechiul și nouul orar oficios al școlelor primare din România.

După ce și asupra acestui obiect s'a luat o hotărîre meritorie, ministru Haret prin o vorbire avântată declară congresul închis. „D-vostre, — a zis ministru — sunteți chiamați să realizați dorințele acelora, cari vor, ca țara să fie mare, luminată și frumoasă, vă doresc deci sporul la muncă, noroc și fericire”.

Congresistii scoborându-se în curtea Ateneului au fost fotografați, având în mijlocul lor pe dl Spiru Haret și pe dl G. Adămescu, secretarul general al ministrului. Vineri împărțindu-se apoi în 2 grupe au făcut excursiune unii la Constanța, alții la Sinaia. În ambele locuri au fost primiți în cel mai serbătoresc mod, dovedă că publicul din România stie să aprecieze după merit pe pionierii culturii”, nu ca la... noi. D. A. Mosora.

Plan de acțiune

pentru înființarea teatrului român.

In urma însărcinării primite de la adunarea generală, ținută anul trecut în orașul Bistrița, comitetul societății pentru crearea unui fond de teatru român a compus un plan de acțiune cu privire la lucrările ce sunt de executat pentru pregătirea înființării teatrului român în Ungaria.

Asupra acestui plan de acțiune va avea să se pronunțe adunarea generală de est-an, care se va ține în Sebeșul-săsesc. Si până atunci însă, comitetul ar dori, ca toți cei chiamați și cu tragere de inimă pentru caușă, să-și spună cuvîntul asupra celor cuprinse în acest plan, pentru că astfel chestiunea să fie lămurită din toate punctele de vedere înainte de adunarea generală, care cu atât mai ușor și-ar putea spune apoi cuvîntul final și decidor în această privință.

Pentru a face posibilă discuția pe tema aceasta și în coloanele ziariului nostru, publicăm într-un plan de acțiune al comitetului „societății pentru crearea unui fond de teatru român”, după cum urmăză:

A. Principii generale.

E lucru firesc, că toți aceia dintră noi, care ne știm cugetă asupra condițiilor de desvoltare sănătosă a culturii și a artei noastre naționale, precum și asupra importanței acestor factori pentru viața unui popor, considerăm înființarea unui teatru românesc de o chiamașă sfântă. Dacă n'am avă azi fondul menit pentru acest scop, ni-s'ar impune da-tonița să ni-l creăm.

Avem, din ajutorul lui Dumnezeu și al omenilor buni, un fond considerabil, și avem o societate, care 32 de ani a purtat standartul Thaliei române pentru acest scop mareș.

Idea, de care au fost conduși acei bărbătași ai nemului nostru, cari au întemeiat „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, a fost în adevăr o inspirație divină, iar acțiunea pusă în serviciul acestei cause a fost continuu alimentată și împotrnicită de însuși boldul firesc de viață, de valoare și de desvoltare, bold inherent poporului ca și individual.

O urmare practică a activității „societății pentru crearea unui fond de teatru” este însă insistența cu care se cere azi din toate părțile, înființarea unui teatru românesc.

Adunarea generală a societății a răspuns unei aşteptări generale, când în ședința din 8 Septembrie n. 1902, în orașul Bistrița, cu unanimitate a votat următoarele:

„Adunarea generală decretéză, în principiu, înființarea teatrului român, în sensul §-ului 21 din statutele societății.

Adunarea generală decide, ca „societatea pentru crearea unui fond de teatru român” mai există ca atare și de aici înainte pe baza statutelor aprobate de In. Ministeriu reg. ung. de interne în 13 Februarie 1877 sub nr. 6787 (și adecă conform alin. 2-lea al §-ului 21)“.

*

Se înțelege, când ne gândim azi la realizarea acestei hotărâri, la înființarea unui teatru românesc, nu avem în vedere, precum nu s'a avut în vedere nici de adunarea sus amintită, o zidire de teatru, ci o trupă de actori români, trupă organizată și condusă de comitetul societății, cu menirea să deie reprezentări teatrale în toate centrele românești. — Cu acăstă chestiune, credem, fie-care este împăcat. De asemenei credem, că n'avem să mai discutăm nici între-a: teatru popor, ori teatru național avem să organizăm? Ne trebuie un teatru românesc pus să îmbrățișeze trebuințele generale în materie de artă dramatică românescă.

Dar și organizarea unei trupe de actori, cu menirea arătată mai sus, nu se poate face de-odată. Și îndeplinirea acestei probleme cere de-o parte pregătirea sistematică a terenului, și de altă parte, asigurarea unui venit deplin corespunzător al fondului.

Sub acest raport adunarea generală sus amintită a mai adus și următoarea hotărâre:

„Comitetul societății se îndrumă să compune un plan de acțiune pentru execuțarea lucrărilor necesare la pregătirea înființării teatrului român și să-l prezinte la proxima adunare generală spre deliberare“.

Aveam în vedere faptul, că până să ajungem la realizarea dorinței de a avea trupă teatrală bună, trebuie deci să urcăm successive mai multe trepte, societatea fondului de teatru va avea să-și îndrepteze atenția și activitatea către următoarele probleme mai apropiate: a) să cuațifice artisti dramatiči la înălțimea chișinău, perfecționând talentele, ce se găsesc aici în mijlocul poporului nostru românesc; b) să trimită artisti cuațificați în diferite centre românești spre a anima publicul mare românesc către arta dramatică; c) să îngrijescă de îmbogățirea unui repertoriu de piese dramatice corăspunzătoare; d) să caute să întrebuițe de acele mijloce, prin cari se face educația, în ce privește interesul și gustul artistic, publicului nostru românesc, pentru cauza teatrului, și în genere pentru arta dramatică cu toate ramurile ei.

— Intrăcăstă societatea nu va conține și de sporirea continuă a fondului. — *

De pe acum nu se vor putea lua, se înțelege, dispozitii speciale în vederea funcționării regulate a unei trupe teatrale de sine stătătoare, cum ni-o închipuim a o avea în viitoru.

Deocamdată n'avem să mergem mai departe, de cănd ne îndrumă trebuința de a pregăti terenul, în mod sistematic, în care să se desvăluie viitorul teatrului românesc mult dorit.

In urmare, în acest plan avem să schităm numai măsurile principale de executat, semnalând direcțiunile, în cari trebuie să se lucreze timp de 10 ani, în vederea punerii unui fundament solid pentru instituția teatrală.

Modul de activitate a unui trupe teatrale complete, cum și condițiile speciale de viață a unei asemenea trupe, se vor stabili la timpul său, pe baza ce se va găsi potrivită împrejurărilor de atunci.

Chiar și fixarea unor norme speciale pentru indicarea căii de urmat a unui început cu vreo 2 ori 3 actori, se va face numai mai târziu, conform trebuinței ce se va arăta.

(Va urma)

tru a discredită capacitatea de credit a României. În sfîrșit comunică date statistice uimitorie, despre faptul: cum ocupă orevimea teren în România în toate celea, ce mult s'a furiat până și în armată, în ce mare măsură distrugă prin inclinațiile bizantine rasa română, destul de inferbentă la sânge chiar și numai prin firea ei. Atinge și chestia sionismului, căreia autorul nu e contrar, dacă ar fi harnici Evreii să realizeze. Rezultat de studiu serios, de știință temeinică, de bogate experiențe și carteacă. Autorul ei nu e om patimă, din contră, pare a fi mai mult un om cu vederi clare, cu minte înțelită, care privește prin perspectiva morală, și economică lupta dintră nemul său și evreimă.

In cele de mai sus am dat în traducere fidelă aprecierea ce o face ziariul „Alkotmány” (nr. 174 din 23 Iulie) cărtii „La Roumanie et les Juifs” a lui „Verax”, asupra căreia la timpul său se pronunțaseră foarte favorabil și ziarele românești naționale din România. Cartea costă 6 corone și se poate procura și prin librăria Toldi Lajos din Budapesta (II. F. nr. 2).

„România și evreimea.“

Convocare.

Adunarea cerculară ordinară a despărțimentului III. (Făgăraș) al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține în anul acesta în comună Viștea-interioră la 20 Iulie (2 Aug.)

Program:

1. Serviciu divin în ambele biserici, la orele 8 a. m.
2. Deschiderea adunării la orele 10 a. m.
3. Raportul general al comitetului despărțimentului despre activitatea sa de la ultima adunare generală.
4. Raportul cassariului și presentarea bugetului pe anul 1903—1904.
5. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea acestor raporte.
6. Alegerea unei comisiuni pentru înscriserea de membri noi, incassarea taxelor.
7. Disertații, cari trebuie prezentate directorului despărțimentului cu cel puțin 48 ore înainte de adunare.
8. Raportele comisiunilor.
9. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală ce se va ține anul acesta în Baia-mare.
10. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.
11. Închiderea adunării.

Sunt rugați toti on. membri și binevoitori ai culturii române să iee parte la această adunare.

Din ședința comitetului despărțimentului, ținută la 4/17 Iulie 1903 în Făgăraș.

I. Macaveiu Dr. Ioan Șenchea
director. secretar.

Pentru catedrală.

La colecta pentru zidirea catedralei în timpul din urmă au mai intrat următoarele contribuiri:

a) de la „Cassa de păstare” în Mercurea	cor. 200
b) de la învățătorii din tractul Treiscaune:	
1. Aron Pușcariu (Brețcu)	30
2. George Teacă (Brețcu)	30
3. Axente Moșoiu (Chezdi-Mărtănuș)	30
4. Pavel Birt (Poiana sărată)	30
5. Nicolae Rădoi (Dobolii-inf.)	30
6. Alexandru Bucșa (Heghig)	30
7. Andrei Bucșa (Arini)	30
8. Nicolae Dobroș (Coivasna)	30
9. Alexandru Ciucan (Coivasna)	30
10. George Popovici (Zagon)	20
11. Nicodim Dogariu (Teliu)	30
12. George Baboș (Dobrelă)	15
13. Ioan Coman (Vama-Buzău)	30
14. George Zaharie (Intorsura-Buzău)	20

Nr. 6458 Epitr.

Concurs.

Devenind vacanț postul de econom seminarial, pe baza regulamentului seminarial din 1892, § 1, 3, 6, 10 și 13, se publică concurs, cu termin de 30 zile, pentru ocuparea acelui post, cu o remunerare anuală de 600 corone, locuință, vipt, încăldit, luminat și serviciu în seminariu, toate aceste numai pentru persoana sa.

Economul seminarial are să observe strîns îndrumările, cari i-se vor da din timp în timp de la direcția seminaria, deocamdată însă agendele lui se indică în punctele următoare:

1. a îngrijii pentru alimentarea elevilor cu dejun, prânz și cină, după planul și ordinea, ce se vor stabili din partea consistoriului archiepiscopal și i-se vor comunica;

2. a procura lemnale de foc și a îngrijii pentru încăldirea corăspunzătoare a salelor de învățământ, cum și a mușelor și a tuturor localelor seminariale, cari au a fi încăldite;

3. a îngrijii pentru materialul de luminat și pentru folosirea aceluia în mod corăspunzător;

4. a purta grija pentru procurarea și ținerea în curățenie, întregitate și bună ordine a furniturilor de pat;

5. a îngrijii pentru magazinul unde elevii să-și păstreze vestimentele și celelalte obiecte ale lor;

mec pentru dinsul, în cât nu se mai sătură privind-o.

Fiecare florică aduce aminte căte o zi fericită din tinerețe, și aduce aminte chipul plăcut al unei ființe iubite. Ii plăcea să asculte cântecul pasărilor și murmurul isvorului, și plăcea să asculte săptele tainice ale frunzelor și în toate parțile să audă glasuri plăcute ce i-au încântat urechea odinioară. Dulce este reamintirea zilelor din tinerețe, mai ales când poți număra faptele frumos, pe cari le-ai săvărit întrănsa!

Atunci, de-și cădut sub povara grea a bătrânețelor, omul mai trăiește odată acea viață în dulcea amintire. De multe ori urcă dinsul piscul muntelui și și lăsa privirile să rătăcească departe în zare. Atunci i-se umpleau ochii de lacrimi, și inima-i bătea cu putere. În partea aceea este satul, în care s'a născut, acolo este căsuța părintescă, — cine stie ce omeni se adăpostesc întrănsa? Vede apoi cum sărele se ascundea ca un glob roșu după marginea albastră a orizontului îndepărtat: și frunța i-se încrețea și mai mult și privirea i-se posomora.

(Va urma)

FOIȘORĂ

Dan căpitan de plaiu.

De I. Maniu.

In grupa de munți de la obârșia Prutului, o culme uriașă își înalță creștetul pleșuv din mijlocul codrilor bătrâni. Neguri dese și reci se învîrtesc dinințea în jurul lui; eară sările, lumina roșie a sărelui în întuneric mai luminăză încă piscul lui și abia într-un târziu îl părăsește cu părere de râu, pe când codrul de la pôlele muntelui și cîmpia din vale dorm de mult.

Furtunile ce și deslănțuesc furia pe lângă virful lui, sunt îngrozitoare. Tunetele sunt asurătoare. Fulgerile sunt aci mai vii și fie-care trăsnet dobóra la pămînt câte un copac bătrân, care în prăbușirea lui face un vuet însăspînător, repetat de mai multe ori de pădurile depărtate. O luptă de giganti pare că se înținge întră elementele furioase ale cerului și întră majestosul munte.

In frumosenele zile de vară însă privilegia este atât de încantătoare, în cât și se pare

că natura a creat în aceste locuri cu o deosebită placere tot ce poate desfășa inima omului. De sub pôlele muntelui curge un șvor la vale preste stânci albe ca fildeșul. Murmurul căderii lui din stâncă în stâncă, pare că e un cântec ce ascunde în accentele lui taina fericirii eterne. Și stropii aruncări în sus din colcoțele spumos ale apei până în frunzele paltinilor ce umbresc șvorul ca o boltă verde, jocă ca o plăie de mărgăritare în razele aurii ale sărelui. De o parte și de alta a șvorului, brađii și tagii își înclină ușor brațele frunzăse și le mișcă încet în adierea recorosă și parfumată a vîntului. Mai în jos valea se largesc și formă livezi frumoase, în cari își ridică prin iarba verde capul, flori plăpânde. În dreptă se ridică un platou ca o fortăreță în mijlocul colnicelor și o potecă îngustă se strârpează prin pădure din vale, până întră de multă vîrstă, și natura avea atâtă far-

drept adăpost retrasul și tainicul loc din mijlocul codrilor bătrâni ca dinsul, e vestitul Dan, căpitan de plaiu.

Chiar la obârșia șvorului este săpată de vîrcuri în stâncă o peșteră adâncă. În această peșteră își petrece Dan cele din urmă zile ale vieții, departe de ceilalți muncitori, în mijlocul căror se simte străin. Nimeni nu lănușește, nimeni nu lănușește, căci tovarășii săi au murit de mult și numai el a rămas ca un bătrân stejar, care își ridică sus capul la marginea unui crâng de arbori tineri. Ací vorbia el cu stejarii, cari de-odată cu dinsul său s'au născut și au fost martori ai faptelor sale viteștești. Și când sărele răsăria și lumina cu razele lui însuflătoare intră peșteră, Dan eșă afară, ca să-și spele fața cu apă limpede de șvor și să respire aerul curat al dimineții, să asculte cântările pasărilor și să admire frumusețea naturii. El străbate desul codrilor și scobora în livezile din vale, și se aduce în apropiere de murgul său priponit, se lăsa în prada gândurilor și se legăna în dulcile amintiri ale trecutului. Atunci un dor nefințător și o jală tainică îl cuprindea. Vedea el că e aprópe cōsa morții, și i părea rēu să mōră. Ii plăcea atât de multă vîrstă, și natura avea atâtă far-

6. a îngrijii pentru angajarea de bucătarii cu serviciul de lipsă în bucătărie, cămară și celealte așteptări;

7. a îngrijii pentru servitorii de lipsă seminarii și pentru aplicarea și purtarea lor;

8. a îngrijii pentru conservarea edificiilor și reparările de lipsă la aceleia cu previa învățătură a directorului seminarial;

9. a purta grija pentru curățenia, buna ordine și cerințele sanitare ale seminarului;

10. a purta în regulă inventariul tuturor mobilelor, vestimentelor, vaselor, încuietorilor, și preste tot a tuturor lucrurilor seminariale, ce cad în competența economatului, și inventariul a l' supune la încheierea anului școlar revisiunii directorului și a i' administra o copie autentică a acestuia;

11. a primi de la cassa archidiecesană sumele în număruri, ce i-se vor da pentru alimentare și celealte tăbăcării ale seminarului și a asternere rătăciu despre întrebuințarea lor la finea lunii la consistoriul archidiecesan;

12. a fi preste tot cu atenție cuvenită, ca cumpărările și procurările de lipsă să se facă la timpul cel mai potrivit, în cantitate mai mare și cu prețurile cele mai moderate, și ca cele procurate să se conserve și să se întrebuințeze în mod rațional.

Sibiu, din ședința plenară ținută la 7 Iulie, 1903.

Consistoriul archidiecesan.

NOUTĂȚI

Regele Carol — la Ischl. Contele Pallavicini, consul austro-ungar la București, zilele acestea a fost primit în audiență privată la regele Carol în Sinaia, cu care ocazie a predat regelui o epistolă autografa a M. Sale împăratului și rege al nostru Francisc Iosif I, prin care M. Sa invită pe regele Carol să l' cerceteze la Ischl pe la începutul lunii viitoare. Cum se raporteză din București, regele a declarat, că intocmai ca în toți anii, așa și în anul acesta va face bucurios vizită M. Sale împăratului, de care e legat prin raporturi de stimă și amicinție personală.

Papa Leo XIII. (răposat Luni) a fost înmormântat Sâmbătă în cripta bisericei Sf. Petru. Ceremoniile funerare s'au început la 7 ore sera și au durat până la 9^{1/4}. Înmormântarea acăsta e numai provisorie, având mai târziu să fie înmormântat, spre odihnă eternă, în cripta bisericei Laterană, conform voinței testamentare a papei.

Conferența directorilor de bancă. „Revista Economică“ scrie, că în anul acesta conferența directorilor de la băncile române se va ține cu ocazia intrunirii congresului național al bisericii gr.-ort. române, în Sibiu, ear' nu la Baia-mare, în zilele adunării generale a „Asociației“, cum era croit planul dintru început.

Generalul Brialmont. Cetim în zilele sărăne, că Alexandru Henrich Brialmont, general în armata Belgiei și scriitorul strategic, a răposat Mercuri în Bruxella, în etate de 83 ani. După Vaaban, răposatul Brialmont era cea mai de frunte capacitate în chestiuni de fortificări. În 1883, când prin planul fortificărilor de apărare ale Belgiei își căstigase deja renume, a fost chiamat de guvernul român să conducă lucrările de fortificare a capitalei. Asemenea și Turcia și Elveția i-au cerut statul în chestiuni de fortificare. La 1886 a fost dimis din serviciul activ al armatei belgiane. La 1892 a fost ales deputat dietal, făcând parte din partidul liberal. A fost unul dintr-o cei mai populari deputați. A scris numeroase opere militare.

Tipiconale. Dumineca a treia, a Sfintilor Părinți, se prăsuește în tot anul în luna Octombrie începând cu 11 până inclusiv 17 și se cetește totdeauna evangelia IV. de la Luca: „Zis'a Domnul pilda acăsta. Eșit-a sămănătoriul“.

In evangelia tipărită în Sibiu în 1859 occură la indicarea acestei evangeliilor 2 erori, anume: unde sfintele Paști sunt indicate la 29 Martie (pag. 165) este pusă acăsta evangelia pe 18 Octombrie în loc de 11 Octombrie; când vin Paștile în 6 April (pag. 171) în loc de 12 Octombrie este indicată evangelia acăsta în 19 Octombrie.

Casul din urmă occură în anul curent 1903, când în loc de a se pune pe 12 Octombrie evangelia de la Luca IV „Eșit-a sămănătoriul“, este pusă acăsta evangelia pe ziua de 19 Octombrie.

In contra colonisărilor. O delegație numărătoare din părțile Făgetului (Bavat) a umblat zilele trecute pe la ministrul de agricultură, rugându-l să nu mai aducă colonișii nouă prin părțile acelea de teră, fiindcă de pămîntul destinat să fie împărțit colonistilor are ardejore necesitate și populaționea băstinașă. Ministrul a promis că va studia chestia.

Din fóia oficială a comitatului Sibiu, (nr. 4 dto 23 Iulie). Se comunică ordinăriunea nr. 5412 Presid. a ministrului de agricultură, prin care autoritățile sunt avisate să dea sprijin comisariului ministerial Keller Gyula, în acțiunea privitor la crearea și dezvoltarea industriei de casă pentru economia de camp (strugării, impletit de corfe și rogozini, etc). — Circularul nr. 6603. al vicecomitetului, adresat tuturor autoritaților de sub jurisdicția sa, privitor la ajustarea corectă a scrierilor scutite de postport, în care scop jurnalul de expedieție (cartea de postă) dă invitații necesare. (De ore ce oficiile postale le este strict interzisă primii ca scutite de postport scrierii adjuseate măne, advertisarea acestei e bună și pentru oficiile bisericesti și școlare). — Publicația nr. 6824, prin care vicecomitele face cunoscut, că ministrul de comerț a dat comunei Mercurea voie să țină în 31 Iulie și 1 August tăările de vite supletoriu, în schimb pentru cel ce era să se țină în 25—26 Iunie. — Notificări, că: în Vînzărește băla de unghii și de gură; în Vîzvăr s'au constatat ciupină de porci în două curți, aflându-se bolnavi doi porci; în Valea Ludoșului mare băla de spină (anthrax dalac) a înscăpat; în Jina în 20 Iunie s'au aflat o iepă galbină, în vîrstă de un an; din Loman în 3 Iulie s'au perdu: un cal murg, în vîrstă de 14 ani, cu semn la urechia drăptă și pete de săuă pe spate; o iepă—murgă, în vîrstă de 2 ani, la urechia drăptă semn stelat, ochiul drept alb, ambele picioare dinapoi bălțate.

Intregire. Dominul Stefan Nicola, preot în Galați, ne răgă să întregim publicarea de licitație din numărul 77 al ziarului nostru, referitor la edificarea școlii de acolo, astfel, că licitația minuendă se va ține în 2 August n. la orele 2 d. a.

Școală de mesaj în Iași. A. S. Regală Principesa Maria a României, a primit, cu ocazia unei căsătorii o sumă însemnată de bani, ca dar al damelor române. A. S. Regală a ridicat din acesti bani o școală de mesaj în Iași, pe care zilele trecute a pus-o la dispoziția ministrului de culte, împreună cu capitalul de preste 250,000 lei, din care se va face întreținerea școlii. Școala portă numele: „Școală de gospodărie casnică pentru fete, Principesa Maria“.

Vîrsat negru. La un lucrător de la minere din Gieiwitz (Prusia) s'au constatat băla vîrsatului negru. Atât bolnavul, cât și soția și doi copilași ai lui, au fost internați în spitalul pentru bôle epidemice. Privitor la tovarășii de lucru ai bolnavului și la toți căpăță au avut contact cu el și a dispus vaccinarea de apărare, luându-se totodată și totale celelalte măsuri menite a împedeca răspândirea epidemiei.

Din minunile telepatiei. „Review of Reviews“, una dintr-o serie de reviste științifice engleze din Londra, raportează despre un experiment de telepatie, făcut în redacția revistei, cu rezultat așa de uimitor, în cînd cu greu ar putea fi crezut, dacă autenticitatea lui nu ar fi mărturisită și atestată de oameni de știință, cari ca martori au vîdut și audit totul. Experimentul l'a făcut h. protisorul american Richardson, cu un mediu care era în Nottingham, la distanță de 160 kilometri de la redacția revistei amintite mai sus. Înainte de începerea experimentului s'au luat totale măsurile de precauție, pentru că să nu se poată face nici cea mai minimă înșelăciune. Experimentul și următorul: Richardson a fost incuiat într-o odaie, în care era isolat deplin față cu orice contact cu lumea din afară. După aceea 6 savanți au scos din o urnă cu numeri de loterie un număr de trei cifre: 579. Au arătat apoi acești numeri lui Richardson, care privindu-i s'au cufundat în gânduri, apoi după câteva minute a declarat, că a comunicat deja mediului numărul arătat. Cu douăzeci minute mai târziu a sosit de la Nottingham o telegramă de următorul cuprins: „Numărul respectiv e 579. A sosit la 6 ore și 40 minute“. — S'au făcut apoi experiente nu numai cu numeri, ci și cu cuvinte singurătate, și totdeauna a venit de la Nottingham, după câteva minute răspunsul exact. Unul dintr-o martorii experimentalului a alegat apoi la oficiul de telegrafie și a telegrafat mediul lui din Nottingham o întrigă construcție, cu adausul, cu mediul să comunice acea construcție lui Richardson. La jumătate oră după spedarea telegramei Richardson li-a recitat cu voce finală întrigă construcția. Când l'a întrebat ce sensații au avut când a primit comunicarea construcției hipnotizorul? — li-a spus că i-au sosit la creeri niște raze deosebite, care au trezit în el „ideiă intuitivă“.

† Dumitru Lupu. Subserișii, cu inima adânc întristată aduc la cunoștință tuturor consângeniilor, amicilor și cunoștenților, că iubitul lor frate, ginere, cununat și nepot Dumitru Lupu, preot gr.-oriental, după un morb greu și indelungat, provoquant cu sfintele taine ale muritorilor a trecut la viața eternă în 11/24 Iulie a. c. la 7 ore sera în anul al 38-lea al etății și al 5-lea al vîdoviei. Rămășițele pămîntești ale scumpului defunct se vor aședa la odihna eternă Luni în 14/27 Iulie a. c. în cimitirul bisericii gr.-or. din Hodac. Fie-i țărăna ușoară și memoria neuitată! Octavian și Flóres, frați. Iacob Stavila, preot gr.-or., soțru, Leon Farcaș, Dumitru Vețian, Ioan Pop și Filip Doborean, cununati. Ioan Farcaș, Vasile Farcaș, Sanfora Farcaș, unchi și mătușă.

Victimele manevrelor. În 20 Iulie regimentul de infanterie nr. 12, recrutat din jurul Comornului și staționat în Herțegovina, în cursul exercițiilor de răsboiu (manevre) a trebuit să facă marș de la Trebinje spre Bilek pe căldură de 57° Celsius. Urmarea acestui marș a fost că 15 soldați au murit de insolație, 40 s'au bolnavi tot de insolație, iar alii mulți au căzut de pe picioare în urma străpățelor. Contra comandanților: colonel Török István și vice-colonel Albert Grünzweig von Eichenriegel autoritățile superioare militare au introdus cercetare.

Un rector de universitate — contra burlacilor. G. S. Hall, rectorul universității „Clark“ din Boston (America), zilele trecute a publicat în un ziar de acolo un articol nu tocmai măgulitor pentru burlaci. Într-altele dl Hall zice despre ei următoarele: Când vîd un bărbat în etate de 30 ani, întrig și sănătos, căre nu s'ă căsătorit încă, se naște în mine presupunerea, că ori mintea, ori sufletul onorabilului, nu e sănătos. Dacă nici la etate de 35 ani nu se însoră, presupunerea mi se schimbă în bănuelă, iar dacă nici la etate de 40 ani nu e căsătorit încă, sunt perfect convins că bănuela mea a fost basată. Unul ca acesta păcătăște contra statului și patriei sale; ar trebui deci luat la răspundere și tractat fotocmai ca soldatul care în timp de răsboiu nu voie să mărgă la luptă contra dușmanului. — E cam aspru onorabilul rector față cu burlacii, și ce e mai interesant în aversiunea sa față cu ei, e faptul că nu are nici fete nici nepoate de măritat.

Isvore de petrol — esplodează. Găzurile eshalate din isvorale de petrol de la Monte Chiaro (la Milano) aprindându-se de la schintea unei mașini mănată cu vapor, au produs o puternică explozie, care a distrus întreg stabilimentul. Sese lucrători au fost mutilați și arși oribil de puterea exploziei. Două domnișori, care însoțite de marchisul Volpelandi se aflau în apropierea isvorului, au fost ucise de explozie.

Candidat de avocat. ori scriitoriu, cu praxă bună, primește aplicare în cancelaria avocatului Dr. Méró Samu, în Boroșineu (Borosjenő) comitatul Aradului.

Una care și știe mórtea înainte. În Ciaba (comitatul Bihor) trăște o fată trecută deja preste etate de 108 ani. Starea sanitară îi e destul de bună, dar „fata“ e îngrijită totuși în spital. Aceasta fată-babă și profetește din palmă că are să mai trăiescă numai până la Sânmihiu.

Petrecere în Rechin. Inteligența română din Rechin invită la petrecerea de vară, care o va aranja Luni în 10 August st. n. în pavilionul de vară din promenada orașului. Venitul curat e destinat spre scop filantropic. Începutul la 8 ore sera. Suprasolvirele se primește cu multă și se vor cuita pe cale ziaristică.

Cărți și reviste.

Anuarul (Raportul) VI al școlelor gr.-or. române de băieți și fetițe din Lugoj pe anul școlar 1902—1903, publicat de învățătorul G. Jondrea. Conține: „Familia și școala“, tratat de G. Jondrea; „In memoria profesorului Dr. D. P. Barcianu“, elegie, și o schiță biografică, de G. Jondrea, apoi datele școlare, din care rezulta, că la școlile acestea au funcționat 4 învățători și 4 învățătoare, (director e parohul M. Ignea). Elevi au fost: băieți 162 ordinari și 2 privatisti, fete 157, de tot 321.

Invățământul pentru nobilitarea sentimentelor. studiu pedagogic după Dr. W. Rein, A. Pickel și E. Scheller, de George Jondrea, învățătorul în Lugoj. Prețul 30 fil. Editura autorului.

Anuarul III. al școlelor române din Seliște (școală primară gr.-or., școală de repetiție economică și școală comună pentru învățătorii meseriași) pe anul școlar 1902—1903,

publicat de directorul Dumitru Lăpădat. Pe trei cărți de tipar, format 8°, conține: „Substrat pentru proiectul planului de învățământ nou în școlile noastre popolare (elaborat al comisiunii numite de consistoriu sub Nr. 61 din 1900, compusă din: prof. sem. și în urmă referent școlar Dr. D. P. Barcianu, și învățătorii D. Lăpădat (Seliște), Ioan Pavel (Sebeșul-săsesc) și Ioan Banciu (Viștea-de-dos). Lista donatorilor și donațiunilor făcute școliei în anul 1902—1903. Lista fostilor elevi ai școliei, cari s'au obligat cu cuotașii anuală de căte 10 corone. Donatorii și donațiunile făcute pentru edificarea școliei. Actul comemorativ așezat în fundamentul școliei, — totacestea pe 34 pagini, după care urmăză datele școlare, pe 12 pagini. Din acestea rezultă, că în anul școlar espirat au funcționat la aceste școli 6 înv. definitivi, 1 învățător definitiv, 2 înv. provizori, 1 instructör și 1 bonă la asil, ambele instituite în mod provizori. Elevi au fost înmatriculați: la școală de totacestea 247 elevi și 230 eleve (471 români, 4 magiari, 2 germani), la școală de repetiție 76 elevi (băieți de 12—15 ani în număr de 12, au cercetat școală învățătorilor meseriași); la școală de meseriași 119 (108 români, 6 magiari și 5 germani), la asil 82 băieți și 78 fetițe. Cu ocazia serbării „pomului de crăciun“ au fost ajutorați cu haine 48 elevi săraci, distribuindu-se: 25 părechi de păpuși, 19 recăle, 3 părechi de opinci, 2 peptare și o haină, procurate din suma de 200 cor. dăruite de „Cassa de păstrare“ din Seliște și din restul colectei făcute în anul premergătoriu.

Din public.*)

Dare de sămă și multămită publică.

La petrecerea noastră de vară, aranjată la 20 Iunie n. c. au binevoit a suprasolvi „Anonimul binefăcător“, 10 cor. 40 fileri; Pantaleon Lucuța, căpitan, Aurel Trif, colaborator la „Tel. Rom.“, fie care căte 3 cor.; Stefan Moga, franzelar, Victor Finch, funcț. consist., Teodor Doboi, comerciant (Seliște), fie care căte 2 cor.; Petru Ilies, măestru compactator, Scarlat Iliescu, sodal compactator, fiecare căte 1 cor. 20 fileri; dobrogea Lucreția Nicula, (Slimnic), dna Elisabeta Candid Popa, dna Ios. Gombos, preotă (Abrud-sat), dna Cothișel (Certege), dna Nic. Sasu, soție de notariu (Rusciiori), Ioan Silaghi, funcț. consist., fie-care căte 1 cor.; Emil Vințeler, funcț. la „Albina“, Dr. P. Span, prof. semin., Dr. George Proca, secretariu consist., Vasile Stan, prof. semin., fie-care căte 80 fileri; Iuliu Muntean, calafă de boltă, 40 fileri. Cu pălăria cu deviza „Dzeu vede“ subsemnatul a încasat 13 cor. în favorul fondului vîdivelor și orfanilor. Venitul curat de 95 cor. 86 fileri, s'au distribuit astfel: 40 cor. la fondul de 20 bani, creat de a procura o casă cu hală de vîndare, 35 cor. 86 fileri, fondului pentru Daruri de Crăciun săracilor nostri, ear' cu 20 cor. se procură cărți folositore în scopul augmentării bibliotecei noastre. Făcând acăstă dare de sămă, ne permitem a aduce cele mai sincere mulămită tuturor sprințitorilor și binefăcătorilor reuniunii noastre.

Sibiu, 1 Iulie n. 1903.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Victor Tord

Nr. 272/1903.

[160] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători**, în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Cohalmului, se scrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Crihalma**, cu salariu anual de 600 corone, prin repartiție de la popor, quartir și lemne de foc.

2. **Mucendorf**, cu salariu anual de 600 corone.

Cei aleși la aceste posturi vor fi datori a conduce școlarii în Dumineci și sărbători la biserică, având a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cerile instruite conform normelor se vor înainta subsemnatului oficiu în terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Cohalm, în contelegere cu comitetele parochiale.

Cohalm, în 8 Iulie 1903.

Nicolau D. Mircea
protopresbiter.

Nr. 541 1903.

[164] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători** de la școalele noastre confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în protopresbiteratul gr. or. Avrig se scrie prin acela concurs cu terminul de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Arpașul-inferior**, postul de al doilea învățătoriu, cu salariu anual de 600 cor. și 40 eventual 80 cor. pentru quartir și grădină.

2. **Porumbacul-inferior**, postul de al doilea învățătoriu cu salariu anual de 600 cor. quartir natural.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să și subșterne cerile concursuale instruite conform legilor în vigore la subscrисul oficiu protopresbiteral gr. or. Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvármegye) până la terminul susindat cu observarea, că reflectanții să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul, având cei aleși a instrui copiii de școală în cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică la săntă liturgie Dumineca și sărbătoarea.

Avrig, 9 Iulie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Avrig.

Ivan Căndea
protopresb.

Nr. 129 1903.

[159] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea a două posturi de **învățători** la școala noastră confesională din **Șinca-nouă**, protopresbiteratul Făgăraș, se scrie prin acela concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Rom.“.

Salariul este pentru fiecare câte 600 cor., care se solvează din alodul comunal, quartir natural în edificiul școliei și lemne.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să și subșterne cerile concursuale instruite conform legilor în vigore în terminul sus indicat la oficiul protopresbiteral subsemnat. De la concurenții se pretinde în casul când vor fi aleși ca învățători, să țină strană în biserică în fiecare Dumineacă și sărbătoare și a cânta cu elevii cântările liturgice.

Făgăraș, 8 Iulie, 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului în contelegere cu comitetul parochial concernent.

Iuliu Dan
protopresb.

Nr. 864 1903.

[161] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători** de la școalele confesionale din protopresbiteratul Cluj, se scrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, și anume:

1. **Apahida**, 2. **Bedeciu**, 3. **Călata-mare**, 4. **Călian**, 5. **Cojocna**, 6. **Feneșel**, 7. **Gherofi-Dângău**, 8. **Marișel**, 9. **Mociu**, 10. **Panic**, 11. **Rogojel**, 12. **Someșul-rece**.

Pentru fiecare post e asigurat salariu de 600 cor., quartir în edificiul școliei și grădină de legumi.

Cerile de concurs, instruite conform normelor în vigore, sunt a se înainta subsemnatului până la terminul indicat.

Potenții au a se prezenta înainte de alegeră în comunele la cari au concurat, ca să fie cunoscuți de popor. De la ei se cere, ca în zile de Dumineacă și sărbătoare să cânte în strană, ear la liturgie să cânte în cor cu școlarii.

Oficiul protopresbiteral în contelegere cu respectivele comitete parochiale.

Cluj, 8 Iulie 1903.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 185 1903.

[163] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învățători** ale comunelor bisericești mai jos înșiruite, din protopresbiteratul Câmpeni, se publică concurs cu terminul **1/14 August a. c.**

1. **Gârda-de-jos**, 2. **Lazești**, 3. **Negră-de-jos**, 4. **Poiana cu Valea-verde**, 5. **Ponorel**, 6. **Sohodol cu Peleș**, 7. **Vidra-medie** (2 posturi), cu salarii de căte 600 cor. din repartitie și locuințe cu grădini.

Doritorii de a ocupa aceste posturi să trimită rugările concursuale cu documentele recerute de legile în vigore până la terminul sus subscrissul oficiu.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Câmpeni. Câmpeni, 8/21 Iulie 1903.

Romul Furdui
protopresbiter.

Nr. 401—1903.

[167] 1—3

Concurs

Pentru întregirea definitivă a posturilor de **învățători** din comunele: **Urisiul-superior**, **Potoc**, **Idicel-sat și -padure**, **Dumbrava**, **Mureș Cuesdiu**, **Filea**, **Maieru și Poleti** — se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt: căte 600 corone din repartitie, quartir și lemne de încăldit.

Potenții, în suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigore, vor indica: dacă pe lângă plata din concurs ar mai face pretenții și la cuincuenale, după anii de serviciu în alte comune, spre a se putea orienta comunele, la alegere.

Suplicele concursuale sunt a se așterne, în terminul deschis, oficiului protopresbiteral în Szász-Régen.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. Regin. Reghin în ultimul sesec, 8 Iulie 1903.

Cu contelegere comitetelor parochiale:

Galaction Șagău
protopresbiter.

Nr. 343 1903.

[162] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învățători** în comunele mai jos numite din protopresbiteratul Deva, prin acela se scrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Dialul-mare** cu filia **Gruelaci**, cu salariu de 600 cor., quartir și lemne.

2. **Nevoeș**, cu salariu 600 cor., quartir și lemne.

3. **Rapoltul-mic**, cu salariu de 600 cor. din care de la popor 480 cor., ear în reguire de la stat 120 cor., quartir și lemne.

4. **Sânt-Andreas** cu filiale **Sânt-Toma** și **Seulești**, școală centrală în Sânt-Andreas, cu salariu de 600 cor., quartir cu grădină și lemne.

5. **Uroiu** cu filia **Cărpeneș**, cu salariu de 600 cor. de la popor și din ajutorul de stat, quartir și lemne.

Reflectanții la aceste posturi au să țină strana în Dumineci și sărbători cu elevii.

Cuincuenalele nu se dau pe anii precedenți în alte comune.

Cerile instruite conform normelor în vigore au să fie înaintate subsemnatului oficiu în terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deva, în contelegere cu comitetele parochiale concernente.

Deva, la 5/18 Iulie 1903.

G. Romanul
protopresbiter.

Nr. 396 1903.

[122] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de **învățători** în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Dobra, prin acela se scrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Brîsnic**, un post de învățătoriu, salariu 600 cor. din repartitie, quartir, grădină și lemne de foc.

2. **Bastea-Holdea-Coșești**, un post de învățătoriu ambulant, salariu 600 corone, quartir și lemne de foc.

3. **Lapugiu-superior**, un post de învățătoriu (sau învățător), salariu 600 cor., quartir și lemne de foc.

4. **Dobra**, un post de învățătorie la școală centrală, salariu 800 cor.

Reflectanții au a se prezenta înainte de alegeră în comunele la cari au concurat, ca să fie cunoscuți de popor. De la ei se cere, ca în zile de Dumineacă și sărbători să cânte în strană, ear la liturgie să cânte în cor cu școlarii.

Cerile de concurs, instruite conform normelor în vigore, au să fie înaintate subsemnatului oficiu în terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral Dobra în contelegere cu comitetele parochiale.

Dobra, 20 Iunie 1903.

Iosif Morariu
protopresbiter.

Nr. 128/1903.

[165] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învățători** din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Făgăraș, se scrie prin acela concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Berivoii-mici**, cu salariu anual 600 cor., quartir și lemne de foc.

2. **Calbor**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

3. **Cuciulata**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

4. **Dridif**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

5. **Făgăraș**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

6. **Herseni**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

7. **Părău**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

8. **Sercăița**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne.

9. **Veneția-superioră**, salariu anual 600 cor., quartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi să ște și asternă suplicile lor instruite conform legilor din vigore la subscrissul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraș, 8 Iulie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. Făgăraș în contelegere cu comitetele parochiale concernente.

Iuliu Dan
protopop.

Nr. 508 1903.

[168] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învățători** de la școalele comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișoara, se publică concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Ferihaz**, cu salariu anual de 600 cor., quartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

2. **Zoltan**, cu salariu anual de 600 cor., quartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

3. **Trapold**, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 400 cor. în bani, viptuale și folosirea de pământ cu 200 corone, quartir gratuit în edificiul școlei și lemnele necesare de foc.

Reflectanții la aceste posturi cu îndatorirea, a provede instrucționea școlarilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani, și a țină în Dumineci și sărbători strană în biserică, să și asternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigore subscrissul oficiu protopresbiteral până la terminul indicat, cu finalizarea a se prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta dezeritatea în cele rituale, prefer